

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า การอ่านนั้นมีคุณประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างมหาศาล เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ด้านต่าง ๆ ทำให้ผู้อ่านฉลาด รอบรู้ ทันโลก ทันเหตุการณ์ นอกจากนี้ยังให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านโดยเสียค่าใช้จ่ายน้อย ทั้งยังสะดวก ในการพกพาติดตัวไปได้ในทุกสถานที่ แต่ประสิทธิภาพของการอ่านจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้อ่าน มีความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการอ่านทุกรูปแบบ ดังที่ เฮเลน แซด เลียว (Helene Z. Loew, 1984: 301) กล่าวไว้ว่า “ความเข้าใจในการอ่าน เป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน และเป็นเป้าหมายของการอ่านทุกชนิด” แต่การอ่านวรรณกรรมแต่ละประเภทให้ เข้าใจอย่างถ่องแท้ นั้น ต้องใช้ความสามารถในการอ่านแตกต่างกันไปตามระดับความยากง่าย ของสิ่งที่อ่าน และยังคงต้องรู้จักเลือกใช้กลวิธีที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้การอ่านมีสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกับการอ่านงานเขียนหรือวรรณกรรมที่มีความซับซ้อนยากแก่การเข้าใจ

ในหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาชั้น ได้กำหนดให้มีการเรียนการสอน วรรณกรรมหลากหลายรูปแบบ และมีความซับซ้อนทั้งในด้านเนื้อหาและกลวิธีการประพันธ์ มากขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวรรณกรรมประเภทร้อยกรองซึ่งบรรจุอยู่ในแบบเรียน ทุกระดับชั้น ทั้งนี้เพราะวรรณกรรมร้อยกรองนั้น นอกจากจะเป็นศิลปกรรมทางภาษาซึ่ง ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติแล้ว ร้อยกรองยังเปี่ยมด้วยคุณค่าหลายประการ ดังที่ กรมวิชาการได้กล่าวไว้ในหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ชุดภาษาพิจารณา เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 (2532: 132) ว่า

ในการอ่านหนังสือแต่ละเล่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือประเภท “วรรณคดี” ผู้อ่าน ย่อมได้รับประสบการณ์ทางอารมณ์บ้าง ได้รับความคิดอันมีคุณค่าทางปัญญาบ้าง หรือ ได้รับทั้งสองประการแล้วแต่กรณี วรรณกรรมบางเรื่องแม้จะมีได้เรียกว่า “วรรณคดี” ก็อาจให้ประสบการณ์ทางอารมณ์ และความคิดที่ส่งเสริมปัญญาก็ได้ ทั้งนี้สุดแต่ผู้อ่าน จะสามารถเข้าถึงวรรณกรรมนั้น ๆ ได้ดีเพียงใด

อัมพร สุขเกษม (2524: 4-6) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของร้อยกรองสรุปได้ว่า บทร้อยกรองที่ดีช่วยให้จิตใจอ่อนโยน ละเมียดละไม มีความเห็นอกเห็นใจเพื่อนมนุษย์ ทั้งยังช่วยให้มีความคิดกว้างไกล เพราะบทร้อยกรองที่ดีจะมีความคิดที่ดีแทรกอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน และช่วยส่งเสริมจินตนาการ

ลลิตา พินิจภูวดล และ ประทีป วาทิกทินกร (2525: 21) กล่าวว่า ร้อยกรองที่ดีย่อมแสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ในยามปกติซึ่งเรียกว่าชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นถึงขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของชาติบ้านเมืองในแต่ละยุคสมัย แสดงให้เห็นถึงความคิด ความนิยม และอุดมการณ์ของคนในชาติ ... แสดงให้เห็นถึงระเบียบแบบแผนที่คนในถิ่นนั้นยึดถือ เคารพ และปฏิบัติให้เป็นอย่างเดียวกัน เช่น กฎหมาย จารีต ข้อบังคับ เป็นต้น กวีนิพนธ์ของแต่ละชาติก็จะเล่าให้ทราบถึงเหตุการณ์และความผันแปรต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งที่เป็นไปในทางเสื่อมโทรมและเจริญงอกงาม

วานดา ซี โรเจอร์ส (Wanda C. Rogers, 1985: 296) กล่าวถึงประโยชน์ของร้อยกรองที่มีต่อเด็ก สรุปได้ว่า ร้อยกรองนั้นอุดมไปด้วยสิ่งแวดล้อม เด็ก ๆ จะได้ประสบการณ์จากร้อยกรองหลายทาง ทั้งความสนุกสนานครึกครื้น ความแปลกใหม่ และบางครั้งร้อยกรองก็ยังช่วยกระตุ้นความคิดของเด็ก ๆ อีกด้วย

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าร้อยกรองนั้นมีคุณค่าต่อมนุษย์เป็นอันมาก สมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะบรรจุไว้ในหลักสูตรให้นักเรียนได้ศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม หากนักเรียนหรือผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจบทร้อยกรองที่อ่านได้ ก็จะไม่เกิดประโยชน์อันใดเลย ไม่ว่าบทร้อยกรองนั้นจะมีความดีเด่นสักเพียงใด ดังผลการวิจัยของ สุนทรี เฉลิมพงศธร (2523: 111) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับร้อยกรอง พบว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดในการอ่านบทร้อยกรองก็คือ นักเรียนไม่สามารถเข้าใจความหมายที่แท้จริงของบทร้อยกรองส่วนใหญ่ได้

ความยุ่งยากหรือปัญหาในการทำความเข้าใจวรรณกรรมประเภทร้อยกรองนั้น มีสาเหตุมาจากร้อยกรองนั้นเป็นงานเขียนที่ต้องใช้ศิลปะในการใช้ภาษา ดังที่ ดวงมน จิตรจำนงค์ (2536: 61) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “การสร้างกวีนิพนธ์หรืองานเขียนที่มีศิลปะนั้นไม่ใช่บทความหรือรายงานทางสังคมวิทยา ผู้ประพันธ์จะไม่บอกตรง ๆ ว่าเขาคิดอย่างไร รู้สึกอย่างไร” สอดคล้องกับแนวคิดของ ชารอน เจ กรอเลย์ และ ลี เอช เมาน์เทน (Sharon J. Grawley, and Lee H. Mountain, 1988: 181) ซึ่งกล่าวว่า “เป็นการยากมากที่จะอ่านร้อยกรองให้เข้าใจ ทั้งนี้เพราะร้อยกรองจะต้องใช้ถ้อยคำที่กระชับ รัดกุม ผู้แต่งเพียงแต่กล่าวเป็นนัย ๆ จะไม่อธิบายชัดเจนว่าหมายความว่าอย่างไร ผู้อ่านจะต้องใช้จินตนาการส่วนตัวช่วยในการตีความ”

เศรษฐ พลอินทร์ (2524: 31) ได้แสดงความเห็นว่า

ภาษาของกาพย์กลอน หรือที่เรียกว่า “ภาษากวี” เป็นถ้อยคำที่มีความหมายหลายนัย มีเสียงไพเราะ ความหมายในทางอารมณ์ ความสะเทือนใจ กวีบางท่านนิยมใช้ภาษาเก่า ๆ นอกจากนี้ยังไม่สามารถสังเกตรูปประโยคได้ชัดเจนเหมือนร้อยแก้ว เพราะภาษาร้อยกรองมักจะละเครื่องเชื่อม เช่น คำบุรพบท คำสันธาน ภาษาของร้อยกรองจึงมีลีลาโดยเฉพาะเรียกว่า “ลีลาแห่งกาพย์กลอน” ประโยคที่ใช้จัดเป็น “ประโยคความคิด” ทั้งนี้เพราะกวีต้องใช้ถ้อยคำจำกัดตามจำนวนฉันทลักษณ์ที่เป็นกรอบบังคับ ดังนั้นจึงเรียบเรียงถ้อยคำได้โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าจะผิดหลักไวยากรณ์หรือไม่ แต่ต้องให้ความสำคัญที่ต้องการแสดงออกมานั้นเด่นชัดเป็นสำคัญ

จากความคิดเห็นของนักวิชาการและผลการวิจัยดังกล่าวมานี้ อาจสรุปได้ว่าการอ่านร้อยกรองให้เข้าใจนั้น มีข้อสิ่งที่กระทำได้ง่ายนัก ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องแสวงหารูปแบบการอ่านและกลวิธีในการอ่านที่เหมาะสม จึงจะช่วยให้ผู้อ่าน “เข้าถึง” วรรณกรรมร้อยกรองที่อ่านและเกิดสัมฤทธิผลตามที่ต้องการ ซึ่งในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดภาษาพิวิจารณ์ เล่ม 2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 ของกรมวิชาการ (2532: 132) ได้แนะนำวิธีการอ่านวรรณกรรมประเภทที่มีความซับซ้อน เช่น “วรรณคดี” ว่า

ถ้าเราประสงค์จะ “เข้าถึง” วรรณคดี หรือวรรณกรรมให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เราต้องฝึกตนเองให้รู้จักพิจารณาบางสิ่งบางอย่างที่แฝงเร้นอยู่ในวรรณคดีหรือวรรณกรรมนั้น ๆ บางทีกวีหรือนักประพันธ์อาจใช้ภาษาที่ยาก เราต้องทำความเข้าใจกับความหมายของถ้อยคำเสียก่อน แต่บางทีความยากอาจมีได้อยู่ที่ถ้อยคำ ผู้เขียนอาจใช้ภาษาที่เรียบง่าย แต่มีความหมายลึกซึ้งแฝงอยู่ในภาษานั้นก็ได้ ซึ่งเราต้องพยายามวิเคราะห์และตีความอีกชั้นหนึ่ง จึงจะได้รับรสอันสุนทรีย์จากวรรณคดีหรือวรรณกรรมนั้น ๆ

สมบัติ จำปาเงิน (2531: 87-88) กล่าวว่า

รสของบทร้อยกรอง หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นแก่ผู้อ่าน เมื่อถ้อยคำ สำนวน หรือเรื่องราวในบทร้อยกรองนั้น ๆ มากระทบอารมณ์ อาจทำให้เกิดความรู้สึกทางความรัก ความขบขัน ความเศร้า ความสนใจ ความโกรธ ความตื่นเต้นก็ได้ แล้วแต่ลักษณะของบทร้อยกรองและอารมณ์ของผู้อ่านในขณะนั้น ผู้อ่านที่สามารถตีความบทร้อยกรองได้ดี ก็ยิ่งรับ “รสอันสุนทร” ได้ดีเพียงนั้น

จากความคิดเห็นของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะสังเกตได้ว่าได้กล่าวถึงวิธีการอ่านแบบตีความว่า เป็นวิธีการที่จะช่วยผู้อ่านในการอ่านวรรณกรรมที่ซับซ้อน เช่น ร้อยกรอง ให้ได้รับประโยชน์จากสิ่งที่อ่านอย่างเต็มที่

นอกจากนี้ยังมีผู้รู้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านตีความกับบทร้อยกรองไว้ อีกหลายคน เช่น จูดี อี ยอร์ดอน (Judy E. Yordon, 1989: 4) กล่าวว่า “การอ่านตีความ เป็นหัวใจของกระบวนการศึกษาวรรณคดีทุกชนิด ทั้งที่เป็นร้อยแก้ว ร้อยกรอง และบทละคร”

กรรณิการ์ วิมลเกษม (2528: 116) กล่าวว่า

การอ่านตีความเป็นการอ่านที่ต้องอาศัยความรู้ทางภาษา ประสบการณ์ และวิจารณ์ญาณ อย่างละเอียดถี่ถ้วนของผู้อ่าน ทั้งนี้เพราะการอ่านในขั้นนี้ มิใช่การอ่านเพื่อที่จะแปลความ ตามตัวอักษรเท่านั้น หากแต่เป็นการคิด การทำความเข้าใจ หาความหมายแฝง หรือ ความหมายโดยนัยของข้อความให้กระจ่าง จนสามารถสรุปได้ว่า ผู้เขียนมีจุดประสงค์หรือ มุ่งที่จะเสนอสาระสำคัญประการใดแก่ผู้อ่าน และโดยเหตุที่การอ่านตีความเป็นการอ่าน ที่ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง จึงจำเป็นต้องนำมาใช้กับงานเขียนทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็น บทความ สารคดี บันเทิงคดี ข่าวสาร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งวรรณคดี บทกวีนิพนธ์ ภาษิต คำคม รวมทั้งบทโฆษณาต่าง ๆ

ชมัษฐพร แสงกระจ่าง (2537: 887) กล่าวถึงการอ่านตีความว่า

การอ่านตีความ หรือที่เรียกกันอย่างสมัยใหม่ว่า การวินิจฉัยสาร เป็นการให้ความหมาย ให้คำอธิบาย สำหรับงานวรรณกรรม ก็คือ การที่ผู้อ่านหรือผู้วิจารณ์ให้คำอธิบายสิ่งที่ ผู้เขียนเขียน โดยการวิเคราะห์ แยกแยะ และพิจารณาให้ความเห็น เป็นการทำให้ “สาร” ที่ผู้เขียนเสนอไว้ในผลงานปรากฏอย่างชัดเจน

จากความคิดเห็นข้างต้นนี้ ย่อมเป็นการยืนยันว่า การอ่านตีความ เป็นวิธีการอ่าน ที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้กับการอ่าน “ร้อยกรอง” เป็นอย่างยิ่ง

อย่างไรก็ตาม รูปแบบของการอ่านตีความเพียงอย่างเดียวนั้น อาจไม่เพียงพอที่จะ ทำให้การอ่านเกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างครบถ้วนตามที่มุ่งหวัง จำเป็นต้องอาศัยกลวิธีการอ่าน ที่เหมาะสมเข้ามาช่วยในการอ่าน ทั้งนี้เพราะกลวิธีการอ่านนั้นมีความสำคัญต่อความเข้าใจ ในการอ่าน ดังที่ ฟอรัสเตอร์ และ วอลเลอร์ (Forrest and Waller, 1979 อ้างถึงใน Helene Z. Loew, 1984: 301) ได้ทำการวิจัยพบว่า “ปัจจัยสำคัญ 2 ประการที่สามารถพัฒนาการอ่าน ให้มีประสิทธิภาพก็คือ การมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบที่จะมีผลต่อความเข้าใจในการอ่าน และการเลือกใช้กลวิธีในการอ่านที่เหมาะสม”

ไมเคิล ดับเบิลยู สมิธ และ จอร์จ ฮิลลอคส์ เจอร์ (Michael W. Smith and George Hillocks, Jr., 1988: 44) กล่าวว่า “การทำความเข้าใจงานเขียนประเภทวรรณคดี นั้น ผู้อ่านจะต้องมีมโนทัศน์เกี่ยวกับเรื่องทีอ่าน มีความเข้าใจในประเภทของงานเขียน และ ต้องมีความสามารถในการใช้กลวิธีในการตีความ”

วิธาดา สิมประจักษ์ผล (2531: 98-108) แสดงความเห็นเกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน สรุปได้ว่า ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการอ่านนั้น คือผู้ที่สามารถใช้กลวิธีที่เหมาะสมมาช่วยทำความเข้าใจกระบวนการอ่าน และสามารถปรับเปลี่ยนกลวิธีเมื่อกลวิธีที่ใช้อยู่ไม่ได้ผล และการที่ผู้อ่านรู้ว่าจะใช้กลวิธีใด เมื่อใด อย่างไร จะช่วยให้เขาบรรลุจุดมุ่งหมายในการอ่านได้

เทเรซา โรเจอร์ส (Theresa Rogers, 1990: 278) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้กลวิธีในการอ่านตีความวรรณกรรมที่มีความซับซ้อน ว่า

ในการตีความหลากหลายรูปแบบ ผู้อ่านจะต้องดึงเอาความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ในเนื้อหา ซึ่งไม่ปรากฏเป็นข้อเขียนออกมาให้ได้ โดยพิจารณาจากจินตภาพ สัญลักษณ์ รูปแบบของวรรณกรรม ลีลาการเขียนของผู้แต่ง ไวยากรณ์ หัวเรื่อง ตัวละคร รวมทั้งโครงเรื่อง ส่วนกลวิธีพิเศษซึ่งจะช่วยให้การตีความชัดเจนขึ้น คือ ประสบการณ์ ความเชื่อ ทัศนคติ อารมณ์ ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับผู้แต่ง และผลงานของผู้แต่งด้วย

จากความคิดเห็นของนักวิชาการ รวมทั้งผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น กอปรกับ ยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้กลวิธีในการอ่านตีความโดยตรง ผู้วิจัยจึงใคร่จะศึกษาให้ทราบถึงกลวิธีการอ่านที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้ในการอ่านตีความบทร้อยกรองว่ามีระดับมากน้อยเพียงใด และนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านตีความบทร้อยกรองแตกต่างกันนั้น ใช้กลวิธีการอ่านแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อที่จะนำผลการวิจัยนี้มาพัฒนาการเรียนการสอนอ่านร้อยกรองสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลวิธีการอ่านตีความบทร้อยกรองภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการอ่านตีความบทร้อยกรองภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน

สมมุติฐานในการวิจัย

จากแนวคิดเรื่องความสำคัญของกลวิธีการอ่านซึ่ง วิธาดา สินประจักษ์ผล (2531: 98) กล่าวไว้ว่า “การที่ผู้อ่านจะอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น สิ่งที่มีความสำคัญยิ่งก็คือ ผู้อ่านต้องรู้จักกลวิธีการอ่านแบบต่าง ๆ และสามารถเลือกใช้กลวิธีได้อย่างเหมาะสม” สอดคล้องความคิดเห็นของ สก็อตต์ จี แพร์ริส และคณะ (Scott G. Paris and others, 1983: 78) ซึ่งกล่าวว่า “ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านจะรู้จักการใช้กลวิธีหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน และรู้ว่าทำไมกลวิธีนั้น ๆ จึงให้ผลดี และเมื่อไหร่จึงควรนำ กลวิธีเหล่านั้นมาใช้”

เกศสุดา รัชฎาวิชิตกุล (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบวิธีการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาสูงและต่ำ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาสูงและต่ำ มีวิธีการเรียนภาษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ชาร์ลอน เบนจ์ เคลทโซน (Sharon Bengee Kletzein, 1991) ซึ่งวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการอ่านของผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูงและต่ำในการอ่านเนื้อเรื่องที่มึระดับความยากต่างกัน ผลการวิจัยพบว่าการอ่านเรื่องง่าย ๆ นักเรียนทั้งสองกลุ่มจะใช้กลวิธีในการอ่านไม่แตกต่างกัน แต่การอ่านเรื่องที่มีความยาก นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงและต่ำจะใช้กลวิธีในการอ่านแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านสูงจะใช้กลวิธีที่หลากหลายกว่า และรู้จักปรับเปลี่ยนเมื่อ กลวิธีที่ใช้อยู่ไม่ได้ผล และเมื่ออ่านเรื่องที่มีความยากมากขึ้น กลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านสูงจะใช้พยายามกลวิธีมากขึ้น ในขณะที่กลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านต่ำจะใช้น้อยลงทั้ง กลวิธีและความถี่ในการใช้

จากแนวคิดและผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 ที่มีความสามารถในการอ่านดีความบกพร่องหรือแตกต่างกัน ใช้กลวิธีในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปรที่ศึกษา

1.1 กลวิธีในการอ่านดีความบกพร่องหรือแตกต่างภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับจากแนวคิดเรื่องกลวิธีการอ่านของ กิซซี่ ซาริก (Gissi Sarig, 1987: 107-122) ซึ่งแบ่งกลวิธีการอ่านเป็น 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการใช้เทคนิคต่าง ๆ ช่วยในการอ่าน (Technical-Aid Moves)
- 2) ด้านการทำให้เกิดความกระจ่างชัดและเข้าใจง่ายในการอ่าน

(Clarification and Simplification Moves)

3) ด้านการค้นหาความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง (Coherence - Detecting Moves)

4) ด้านการตรวจสอบความเข้าใจ (Monitoring Moves)

1.2 ความสามารถในการอ่านตีความบทร้อยกรองภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากแนวคิดเรื่องทักษะในการอ่านตีความของ วิลล์มา เอช มิลเลอร์ (Willma H. Miller, 1990 : 5) โดยปรับให้เหมาะสมกับการอ่านตีความบทร้อยกรอง วัดความสามารถ 4 ด้าน ดังนี้

- 1) การจับใจความ
- 2) การอนุมาน และสรุปความ
- 3) การเข้าใจสำนวนภาษา
- 4) การชี้วัตถุประสงค์ และอารมณ์ของผู้แต่ง

2. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. กลวิธีการอ่านตีความบทร้อยกรองภาษาไทย หมายถึง วิธีการเฉพาะตนที่นักเรียนใช้เพื่อช่วยตนเองให้เข้าใจความหมายของบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน รวมทั้งงานประพันธ์อันเป็นบทร้อยกรองที่ไม่มีกฎเกณฑ์ตามฉันทลักษณ์โบราณ และเป็นวิธีที่ช่วยให้นักเรียนเข้าถึงเป้าหมายในการอ่านบทร้อยกรองตามที่ต้องการ โดยจำแนกกลวิธีการอ่านออกเป็น 4 ด้าน ตามแนวคิดของ กิซซี ซาริก (Gissi Sarig, 1987: 107-122) คือ

1.1 ด้านการใช้เทคนิคต่าง ๆ ช่วยในการอ่าน (Technical - Aid Moves)

1.2 ด้านการทำให้เกิดความกระจ่างชัดและเข้าใจง่ายในการอ่าน

(Clarification and Simplification Moves)

1.3 ด้านการค้นหาความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง (Coherence - Detecting Moves)

1.4 ด้านการตรวจสอบความเข้าใจ (Monitoring Moves)

2. ความสามารถในการอ่านตีความบทร้อยกรอง หมายถึง การเข้าใจความหมายของบทร้อยกรองที่อ่านทั้งความหมายโดยตรงและความหมายแฝง ซึ่งประกอบด้วยความสามารถด้านการจับใจความ การอนุมานหรือสรุปความ การเข้าใจสำนวนภาษา และการชี้วัตถุประสงค์และอารมณ์ของผู้แต่ง

3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม โดยการจัดตำแหน่งแบบเปอร์เซ็นต์จากคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดความสามารถในการอ่านตีความบทร้อยกรองภาษาไทยซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

กลุ่มสูง	หมายถึง	นักเรียนที่ได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 75 ขึ้นไป
กลุ่มปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่างเปอร์เซ็นต์ที่ 25-75
กลุ่มต่ำ	หมายถึง	นักเรียนที่ได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางให้ผู้สอนและนักเรียนนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนร้อยกรองต่อไป
2. เป็นแนวคิดในการสร้างแบบฝึกทักษะในการอ่านตีความบทร้อยกรอง และการอ่านตีความวรรณกรรมอื่น ๆ ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย